

Česká republika

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola a Mateřská škola s polským vyučovacím jazykem
Těrlicko-Horní Těrlicko 243, okres Karviná**

Horní Těrlicko 243, 735 42 Těrlicko

Identifikátor školy: 600 136 671

Termín konání orientační inspekce: 20. a 21. květen 2003

Čj.:	146 1890/03-11138
Signatura:	on3bw154

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola s polským vyučovacím jazykem Těrlicko-Horní Těrlicko 243, okres Karviná je příspěvkovou organizací. Zřizovatelem je Obec Těrlicko (adresa: Horní Těrlicko 474, 735 42 Těrlicko).

Škola sdružuje:

1. Mateřskou školu; kapacita 20 dětí.
2. Základní školu; kapacita 25 žáků.
3. Školní družinu; 25 žáků.

Základní škola s polským vyučovacím jazykem (dále jen PZŠ) realizuje vzdělávací program Základní škola a řídí se učebním plánem pro základní školy s polským vyučovacím jazykem čj. 21 592/99-22 ze dne 25. června 1999.

Ke dni inspekce bylo vzděláváno v PZŠ celkem 23 žáků ve 2 třídách (I. třída se spojenými ročníky 1 a 3, II. třída se spojenými ročníky 2, 4 a 5). MŠMT ČR v roce 1998 udělilo škole výjimku z počtu žáků na dobu pěti let, tj. do konce školního roku 2002/2003.

Do školy docházejí žáci zejména z Těrlicka, dále pak z Českého Těšína a Havířova.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v anglickém, českém a polském jazyce.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení personálních podmínek vzdělávání a výchovy je vztaženo k základní škole.

V Základní škole a Mateřské škole s polským vyučovacím jazykem Těrlicko-Horní Těrlicko 243, okres Karviná pracuje celkem 7 zaměstnanců, z toho 5 je pedagogických pracovníků (včetně mateřské školy), ostatní jsou provozní. V PZŠ jsou celkem tři vyučující (ženy), dvě splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro učitele 1. - 5. ročníku základní školy stanovené právní normou, jedna (vychovatelka školní družiny) je bez kvalifikace pro základní školu. Pedagogický sbor je stabilizovaný. Z celkového počtu odučených hodin týdně - 47 je 8 hodin odučeno vyučující bez způsobilosti k výuce na 1. stupni ZŠ. Míra vyučovací povinnosti pedagogů odpovídá platným právním předpisům (úvazek ředitelky je 13 hodin týdně).

Jako poradní orgán je ustanovena pedagogická rada, její jednání se konají pravidelně pětkrát v průběhu školního roku. Zápisy z jednání jsou přehledné, obsahují relevantní informace. Plnění úkolů je pravidelně vyhodnocováno na dalším jednání pedagogické rady. Z ohledem na počet pedagogů ve škole není formálně ustanoveno metodické sdružení, jeho funkci však plní pedagogická rada. Ředitelka má vytvořen systém péče o nekvalifikované učitele (učitelku),

kterým osobně věnuje zvýšenou pozornost (hospitace, osobní pohovory, konzultace). Ve své řídicí práci ředitelka školy uplatňuje demokratický styl řízení. Kontrolní a hospitační činnost se opírá o promyšleně sestavený funkční plán. Četnost hospitací je vzhledem k velikosti školy dostatečná. Ředitelka navštíví během roku každého vyučujícího 3 až 4 krát. Výstupem z hospitací jsou hospitační záznamy obsahující doporučení i závěry. Obecné závěry z hospitací jsou předmětem jednání pedagogických rad a slouží i při stanovení úkolů na další školní rok. Problematika výchovného poradenství je zajišťována ředitelkou školy. K stěžejním bodům, na které je upřena pozornost, patří: sociální prevence, kriminální a drogová prevence a výchovné problémy. Ředitelka zprostředkovává styk s pedagogicko-psychologickou poradnou, školou a rodiči. V současné době škola neviduje žáky se specifickými poruchami učení. Funkčnost výchovného poradenství vychází z rozboru a poznání problematiky v podmínkách školy. Způsob jeho zajištění a realizace je odpovídající velikosti školy.

Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům. Řád školy je zpracován v souladu s obecně platnými právními předpisy. Má všechny administrativní náležitosti a obsahoval i ustanovení týkající se práv dětí. Kompetence všech pracovníků školy jsou jasně stanoveny. Vnitřní informační systém se opírá o osobní jednání ředitelky školy s pracovníky školy, informace dlouhodobějšího charakteru jsou zveřejněny na nástěnce ve sborovně. Dle potřeby probíhají pracovní porady, kde je řešena hlavně aktuální problematika chodu školy. K zajištění průběžné informovanosti rodičů o průběhu vyučování a výchovy žáků jsou využívány deníčky (1. ročník) a žákovské knížky. V průběhu školního roku jsou plánovány celkem čtyři třídní schůzky, potřebné informace rodiče mají možnost obdržet kdykoliv. Výroční zpráva o činnosti školy má dostatečnou vypovídající hodnotu a obsahuje náležitosti stanovené zákonem. Na veřejnosti se škola prezentuje příspěvky v tisku (Těrlické listy, Głos Ludu), organizací akcí pro žáky i rodiče. Aktivně pracuje sdružení rodičů Matice školská - Macierz Szkolna (občanské sdružení rodičů dětí školy), která se organizačně i finančně podílí zejména na mimoškolních akcích pro žáky. Rada školy není zřízena.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou výrazně pozitivně ovlivňovány demokratickým způsobem vedení pracovníků školy a jasným stanovením kompetencí pro všechny pedagogické pracovníky. Podporují učení žáků a umožňují efektivně realizovat vzdělávací program školy. Hodnoceny jsou jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHELEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy je vztaženo k základní škole.

PZŠ disponuje 3 učebnami, z nichž jedna je odborná - počítačová, zřízena v rámci projektu Internet do škol. V dalších dvou probíhá většina vyučovacích hodin. Jedna ze tříd je využívána v odpoledních hodinách pro činnost školní družiny. Ostatní prostory, kterými disponuje pouze základní škola, jsou ředitelna (slouží i jako sborovna), šatna, jídelna, sociální zařízení. Pro uskladnění školních pomůcek, učebnic a dalšího materiálu slouží zejména skříně v učebnách nebo vestavěné skříně na chodbách. Škola má vlastní tělocvičnu a antukové hřiště. Pro tělovýchovné aktivity je využíván i obecní sportovní komplex (asi 10 minut od školy) s kvalitním zázemím zejména pro atletické disciplíny. Všechny vnitřní prostory (učebny, chodby, apod.) jsou po stránce estetické na velmi dobré úrovni. Jsou vybaveny starším, ale renovovaným žákovským nábytkem, skříňkami, nechybí nástěnky, resp. pomocné obrazové materiály potřebné ve výuce. Učebny jsou kvalitně vybaveny jak učebními pomůckami, tak

i didaktickou technikou, jsou po funkční, psychohygienické a bezpečnostní stránce ve velmi dobrém stavu.

Všichni žáci školy mají k dispozici učebnice, resp. pracovní sešity, které jsou uvedeny v platném seznamu vydaných učebnic a učebních textů, jejich množství i kvalita je postačující. Vybavení učebními pomůckami je velmi dobré. Ve škole je žákovská i učitelská knihovna, využívaná je i obecní knihovna, kde probíhají tzv. knihovnické hodiny. Finanční prostředky přidělené škole na učebnice a učební pomůcky postačují na doplnění (obměnu) nejnужnějšího sortimentu, částečně i na pořízení nových pomůcek. K dispozici mají učitelé kopírovací stroj. Vybavení informační technikou je velmi dobré - škola má v nově zřízené počítačové učebně 3 personální počítače pro žáky a jeden pro potřeby vyučujících. Ředitelka školy sleduje a zajišťuje vybavení žáků základními školními potřebami, což bylo prokázáno během hospitací, prohlídkami školy a řízenými rozhovory.

Materiální zdroje, které má škola k dispozici, jsou využívány účelně a efektivně. Rovněž kontrola využívání stávajícího fondu je vedením prováděna (hospitace a průběžná kontrola). Zpětná vazba je realizována - výsledky a doporučení jsou uskutečňovány.

Úroveň materiálně-technických podmínek je hodnocena jako velmi dobrá. Ve všech vyučovacích předmětech jejich stav (kvantita i kvalita) podporuje učení žáků a umožňuje efektivně realizovat vzdělávací program.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V CELÉ ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

- Výuka je v souladu s učebním plánem a učebními osnovami realizovaného vzdělávacího programu.
- Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.
- Způsob kontroly plnění učebního plánu a učebních osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém, českém a polském jazyce

Výuka sledovaných předmětů je zajištěna celkem třemi vyučujícími, z toho angličtinu vyučuje 1, češtinu 2 a polštinu 3 pedagogické pracovnice. Pouze jedna z nich (vyučující polského jazyka - 2 hodiny týdně) je bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost však neovlivnila negativně kvalitu výuky. Vyučující, zejména anglického jazyka, se pravidelně dle plánu účastní mnohá doplňkových vzdělání, což se příznivě projevilo v kvalitě pedagogické práce a svědčí o velmi dobrém metodickém i odborném zvládnutí problematiky. Úroveň zhlédnutých hodin byla srovnatelná, vysokou mírou emotivity vynikaly především hodiny polského jazyka a pro svou efektivitu byly velmi cenné hodiny angličtiny.

Každý učitel má pro předměty a ročníky, ve kterých vyučuje, zpracovány funkční tematické plány. V nich je vyznačen obsah učiva tak, aby odpovídal možnostem žáků a sledoval cíle vzdělávacího programu, byla zajištěna návaznost učiva s vyloučením obsahové duplicity. Obsah i časová dotace ve sledovaných předmětech je v souladu se schválenými učebními plány, výuka polského a českého jazyka byla stanovena v minimální dotaci, anglického jazyka v maximální,

t. j. 3 hodiny týdně. Polský jazyk je v 1. ročníku vyučován dle osnov pro ZŠ s polským vyučovacím jazykem (dále jen PZŠ) - dokument byl schválen MŠMT ČR v roce 1993, ve 2. - 5. ročníku je polský jazyk vyučován dle učebních osnov vydaných Pedagogickým centrem pro polské národnostní školství v Českém Těšíně v roce 1997. Ve výuce českého a anglického jazyka se škola řídí platnými učebními osnovami vzdělávacího programu Základní škola. Cílená dlouhodobá i bezprostřední příprava pedagogů na výuku se projevila v pečlivé přípravě, promyšlené stavbě hodin, v účelném použití pomůcek. Pro zájemce z 2. a 3. ročníku škola zřídila zájmový útvar anglického jazyka.

Vstupní motivace v úvodu hospitovaných hodin měla různé podoby. V dalším průběhu vyučování byli žáci motivováni pestrými aktivitami, aktualizací a mezipředmětovými vztahy. Převládaly hodiny opakovací, poměrně byly zařazeny činnosti prověřování znalostí a dovedností. Vyučovací hodiny, ve kterých by převažovaly frontální postupy nebo byly voleny tradiční výkladové metody s menší žákovskou aktivitou, nebyly zaznamenány. Hodnocení výkonů žáků bylo pozitivní, následovala korekce chyb prováděná většinou s hlubokým pedagogickým taktem a návod, jak se příštích možných chyb vyvarovat. V části sledované výuky byla vhodně a efektivně uplatněna metoda práce s chybou. Vcelku byly respektovány všechny didaktické zásady.

Výuce všech jazyků slouží běžné školní třídy. Svou vysoce estetickou názornou a funkční nástěnnou výzdobou a možností využívat audiovizuální i výpočetní techniku poskytují velmi podnětné podmínky pro výuku. Vedle běžných českých učebnic jsou používány i knihy vydané v Polsku a další zdroje informací - pracovní listy a obrázkové materiály. Dále má škola k dispozici gramatické příručky, slovníky, encyklopedie. V hodinách polského jazyka jsou využívány žákovské časopisy Jutrzenka (1. stupeň) vydávané Pedagogickým centrem pro polské národnostní školství v Českém Těšíně s dotací MŠMT ČR. Ve výuce bylo pracováno se stavebnicí Lego Dacta, k dispozici jsou i speciální pomůcky pro procvičování učiva MiniPusy. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad jsou vytvářeny. Relaxační chvílky byly zařazeny.

Vyučovací jednotky byly strukturovány a organizovány vždy s ohledem na věk a mentalitu žáků. Úroveň vzdělávacích cílů byla zvolena a přizpůsobena tak, aby respektovala nestejnou úroveň znalostí a porozumění českému a anglickému jazyku. Tomu odpovídal i výběr informací umožňující žákům hledat významy slov, osvojovat si vědomosti a začleňovat je do kontextu již nabytých znalostí a každodenních vlastních životních zkušeností. Vedle běžných učebnic a příruček byly využívány i další zdroje informací - pracovní listy a obrazové materiály. Téměř ve všech sledovaných hodinách byly uplatňovány dialogické metody podporující aktivitu a dávající dostatek prostoru k projevu samotných žáků, formy práce byly založeny nejen na tradičních postupech vycházejících z frontální výuky a individuální činnosti žáků, ale především byla včleněna práce ve dvojicích, či kooperace v rámci skupin (ročníků). Střídání činnosti, kdy vyučující pracuje s jedním ročníkem a druhý (další ročník resp. ročníky) mají samostatnou práci, bylo vyvážené. Výuka byla zpestřována hrami s prvky soutěže. Vyučující sledovali během výchovně-vzdělávacího procesu především stanovený cíl výuky, téměř vždy jim zbyl dostatečný časový prostor na shrnutí učiva. Pozitivem je časté zařazování práce s textem a zejména zjištění, že v hodinách jazyků nebyly patrné ostré hranice mezi učivem mluvnice, slohového výcviku a literární výchovy.

Vesměř ve všech hospitovaných hodinách filologických předmětů byla zaznamenána snaha o dosažení příznivé pracovní atmosféry s fungující interakcí a komunikací. Kázeň i pozornost žáků byla naprosto bezproblémová, dominoval vlídný a zdvořilý přístup učitelů i žáků. Výuka všech jazyků byla vedena v příslušném cizím jazyce.

Vyjadřovací, komunikativní a širší jazykové schopnosti žáků jsou dále rozvíjeny při přípravě akcí pro rodiče, účasti v recitačních a jiných soutěžích pořádaných pro školy s polským vyučovacím jazykem.

Souhrnně je úroveň výuky ve sledovaných předmětech hodnocena jako vynikající.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Písemné dokumenty dokládající skutečnost, že škola hodnotí své výsledky vzdělávání: jsou to zejména záznamy z pedagogických rad, výroční zpráva o činnosti školy, záznamy o kontrolách a písemné práce žáků. Hodnocení je prováděno vlastními evaluačními nástroji -např. hospitační činností, kontrolou písemných prací žáků, sledováním výsledků žáků v soutěžích nebo sledováním úspěšnosti žáků v jejich další práci na 2. stupni ZŠ.

Systematicky popsány a zpracovány vlastní evaluační nástroje škola nemá.

Analýza výsledků vzdělávání a výchovy je zaznamenávána zejména pak v záznamech z pedagogických rad. Jedná se o podrobné hodnocení žáků a tříd. Pomáhá vedení v přijímání eventuálních nápravných opatření. Se závěry z hospitací a dalších kontrol jsou vyučující seznamováni ihned po hospitaci (kontrolě) nebo na pedagogických radách nebo pracovních poradách v případech, že se jedná o zjištění, která vyžadují zobecnění a závěry jsou přínosné pro většinu vyučujících.

Průběh veškeré sledované výuky se vyznačoval respektováním osobnosti žáka, jeho individuálních predispozic a názoru. Aktivizace všech žáků ve vyučovacím procesu a individuální přístup jsou společným prvkem většiny sledovaných vyučovacích hodin. Vzdělávací program Základní škola je plněn.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol jsou v souladu se zřizovací listinou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT ČR č. j. 30 152/02-21 ze dne 26. listopadu 2002, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení s účinností od 1. ledna 2003.
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola a Mateřská škola s polským vyučovacím jazykem Těrlicko - Horní Těrlicko, okres Karviná s účinností dnem 1. ledna 2003.
3. Školní řád.
4. Rozvrh hodin podle tříd (ročníků) a podle učitelů.
5. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků základní školy.
6. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001-2002.
7. Třídní knihy (školní rok 2002/2003), třídní výkazy, katalogové listy.
8. Záznamy z pedagogických rad.
9. Učební plány tříd (ročníků).
10. Tematické plány učiva.

11. Rozhodnutí MŠMT ČR č. j. 11 731/98-22 ze dne 29. dubna 1998 ve věci udělení výjimky z počtu žáků pro základní školy s polským vyučovacím jazykem.

12. Písemné práce žáků.

13. Podkladová inspekční dokumentace (tabulky).

14. Hospitační záznamy.

ZÁVĚR

Současné složení pedagogického sboru po stránce odborné a pedagogické způsobilosti umožňuje kvalitně zajišťovat výchovně-vzdělávací činnost. Organizace a vzájemné jasné kompetence přispívají k plnění vzdělávacího programu školy.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy obecně podporují učení žáků. K pozitivům patří účelné využívání stávajících kapacit a fondu pomůcek.

Průběh vzdělávání a výchovy v anglickém, českém a polském jazyce je hodnocen kladně co se týče kvality sledovaných vyučovacích jednotek i v oblasti výsledků vzdělávání. Jsou respektovány didaktické zásady, použité metody jsou efektivní, účelně jsou využívány učební pomůcky a didaktická technika. Vzájemné vztahy (učitel-žák, žák-žák) jsou příkladné.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Kazimír Worek

.....

V Českém Těšíně dne 27. května 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Barbara Davidová, ředitelka školy

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: KÚ, odbor školství, mládeže a sportu, ul. 28. října 117, 702 18 Ostrava 2	2003-06-12	146 2073/03-11138
Zřizovatel: Obec Těrlicko, Horní Těrlicko 474. 735 42 Těrlicko	2003-06-12	146 2072/03-11138
Rada školy: není zřízená	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány